

Nr 601

Av herr **Rimås m. fl.**, om *lånegaranti och statsbidrag till rationaliseringsåtgärder vid trädgårdsföretag med mer än en årsanställd arbetare.*

För varje näringsgren gäller i dag att arbetet måste bedrivas under så rationella förhållanden som möjligt. Den ökande konkurrensen från in- och utlandet ställer ständigt ökade krav på företagen att avsätta produkterna till priser, som ger både företagaren och hans anställda fullgod ersättning för deras arbetsinsatser. I det skärpta konkurrensläge, som nu råder inom praktiskt taget hela näringslivet, ligger det därför både i de anställdas och företagsledarnas intresse att produktionen förenklas och automatiseras och därmed förbilligas. Samtidigt är det givetvis ett allmänt intresse att prisförhöjningar, som leder till en inflationistisk utveckling förhindras.

En av de näringsgrenar, som här har att brottas med stora svårigheter, är trädgårdsnäringsen. Statsmakterna har sedan länge uppmärksammat detta och därför tagit initiativ för att stödja denna närings rationalisering. Vid sidan härav har man tidigare utfört speciella undersökningar av trädgårdsnäringsens betingelser, och f. n. bearbetar den s. k. trädgårdsutredningen ånyo näringsens problem.

De rationaliseringsåtgärder, som aktualiseras för trädgårdsnäringsens utövare utöver anskaffning av maskinella hjälpmedel i arbetsbesparande syfte, är främst förbättringar av olika slag. Dessa består bl. a. i omläggningar av värmecentraler och värmeanläggningar i växthus, ombyggnader av växthus, pannrum, arbetsrum och lagerlokaler samt i bevattningsanläggningar, brunnar och vattenledningar.

År 1955 införde statsmakterna möjligheter för trädgårdsföretagare att erhålla statligt stöd för att finansiera rationaliseringsåtgärder inom företagen. Under de gångna fyra åren har ca 300 av 450 ansökande trädgårdsföretag beviljats statliga kreditgarantier för lån eller statsbidrag. Den ram för kreditgarantier och bidragsanslag som riksdagen fastställt har emellertid inte utnyttjats till mer än ca 30 respektive 50 procent. Den väsentligaste anledningen härtill synes vara att endast företag, som sysselsätter högst en årsanställd arbetare, kan erhålla ovannämnda statliga hjälp vid en rationalisering av driften.

Under senare år har vi vid flera tillfällen i motioner till riksdagen föreslagit att kretsen av trädgårdsföretag, som kan erhålla statligt rationalise-

ringsstöd, bör vidgas. Våra förslag har emellertid avslagits av riksdagsmajoriteten. I årets statsverksproposition anför dock chefen för jordbruksdepartementet, att vid en »jämförelse med stödet till jordbrukets rationalisering framstår möjligheterna att, inom den ram, varom här är fråga, erhålla stasgarantier för på allmänna marknaden upptagna lån till rationaliseringsåtgärder vid trädgårdsföretag såsom något snäva». Detta överensstämmer med de synpunkter vi tidigare framfört. Departementschefen är nu beredd att utöka det statliga stödet för rationaliseringar inom trädgårdsföretagen och föreslår, att kungörelsen 1955: 354 efter förändring av 5 § skall vara tillämplig även för trädgårdsföretag, som sysselsätter flera än en årsanställd arbetare, i fall då rationaliseringsbehovet är särskilt framträdande eller andra särskilda omständigheter föreligger. Departementschefens utvidgning av det statliga stödet inskränker sig sålunda till lånegarantien.

Enligt vår uppfattning borde statsbidraget för dessa rationaliseringar utformas i anslutning till reglerna för möjlighet att erhålla lånegaranti. Vi föreslår därför att även 17 § i Kungl. Maj:ts kungörelse 1955: 354 förändras så, att statsbidrag efter lantbruksnämndens prövning skall kunna utgå till trädgårdsföretag av större omfattning än sådana med en årsanställd arbetare. Departementschefens motivering för den vidgade möjligheten för lånegaranti, nämligen behovet av att stärka trädgårdsnäringsens ställning i den internationella konkurrensen, gäller även i detta hänseende i samma utsträckning.

Då ramen för statsbidrag som tidigare nämnts inte utnyttjats till mer än hälften, behöver vårt förslag inte medföra att den vidgas.

Med stöd av det anförda hemställes därför,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa, att den ändring av Kungl. Maj:ts kungörelse 1955: 354 5 §, som departementschefen föreslår, även skall avse 17 § i samma kungörelse, så att trädgårdsföretag med flera än en årsanställd arbetare skall kunna erhålla både lånegaranti och statsbidrag eller endera som stöd till rationaliseringsåtgärder enligt kungörelsens regler.

Stockholm den 27 januari 1960

S. Rimås

Arvid Nilsson

Eric Nelander

i Lönsboda